

A HERMAN OTTÓ MÚZEUM 1977—1978. ÉVI ÁSATÁSAI ÉS LELETMENTÉSEI

GÁDOR JUDIT—HELLEBRANDT MAGDOLNA—SIMÁN KATALIN

1977.

Abaújkér (encsi j.)

Király Ferenc jelentette, hogy Abaújszántó fölött a Szerencs patak völgyében, a Gyürtetőn levő Ördögsziklával szemben az abaújkéri szántóföldek szélén két lelőhelyen talált őskori cserepeket és pattintékokat. A leleteket behozta a múzeumba. Ltsz. 78.19.1—5.

Abaújvár-Vár (encsi j.)

1977. július 12.—szeptember 28-ig az abaújvári földvár belső területén folyt a kutatás. Az 1976-ban megkezdett templomrom teljes feltárása megtörtént. A templomon kívüli területen újabb 71 sír került elő, XII—XV. századi mellékletekkel. A kő alapozású, kváderkövekből épített, félköríves szentélyzáródású templom teljes belső hossza 16 méter, a hajó hossza 10,5 méter. A hajó belső szélessége 7 méter. A hajó Ny-i szakaszában pillérpárokat találtunk. A templom bejárata a D-i oldalon feltételezhető. A templom belsejében, különösen a pillérek közötti szakaszon és a feltételezett bejárat közelében beomlott téglaboltozat nyomait figyelhettük meg. A leletek a miskolci Herman Ottó Múzeumba kerültek.

Konzultáns Nováki Gyula volt. A szintvonalas térképre történő bemérését Sándorfi György végezte. Az ásatáson részt vett: Fidrám Tiborné, a Herman Ottó Múzeum restaurátora, Lovász Emese, Wolf Mária, Wellisch Márta egyetemi hallgatók. (Gádor Judit)

Aggtelek (edelényi j.)

Dénes György (Budapest, VITUKI) a barlang felett a felszínen, körülbelül egy négyzetméternyi területen későbronzkori cserepeket gyűjtött egy kisebb építkezés által megbolygatott helyen. Ltsz. 78.15.1—14.

Alsóberecki-Répáshomok (sátoraljaújhelyi j.)

Dankó Katalin régész jelentette, hogy Alsóberecki-Répáshomok lelőhelyen bronzkori urnák kerültek elő. A falu körülbelül húsz éve homokbányának használja a területet. Szabényi Miklós (Alsóberecki, Kossuth u. 6.) helyi lakos 1970-ben homokot termelt, s akkor akadt két darab urnára, három darab tálra, egy kis bögrére, és több cseréptöredékre. A leletek közvetítéssel kerültek a sárospataki Rákóczi Vármúzeumba, majd a területileg illetékes megyei Herman Ottó Múzeumba.

Bodroghalom-Medvetanya (sátoraljaújhelyi j.)

Zsoldos János bányamester értesítette a múzeumot, hogy a Medvetanyánál, az újonnan nyitott homokbányában régészeti leletek kerültek elő. A helyszínen láttuk, hogy a temető azonos a már ismert kelta temetővel, de kiterjed a bekötő út másik oldalára is. A bányában géppel fejtették a homokot, így kerültek elő az urnák, korsók, tálak, vas öv, karperec, bronz fibulák, gyűrűk. A kerámia anyagban kézzel formált és korongolt egyaránt előfordul. 1978-ban a területen ásatást végzünk. (Hellebrandt Magdolna)

Bodrogkeresztúr (szerencsi j.)

Molnár Gyuláné, a művelődési ház igazgatója jelentette, hogy Cserépi György (Bodrogkeresztúr, Felső utca 17.) pincéje leszakadt, és a javításkor edényeket találtak. A leletek egy méter mélységben kerültek elő. Két bronzkori bögrét behoztak a múzeumba. Ltsz. 78.6.1—10.

Bogács (mezőkövesdi j.)

A községi tanács vb elnöke jelentette, hogy Farkas László üdülőtelkén szennyvízlevezető csatorna ásásakor cserepeket talált. $90 \times 110 \times 120$ cm gödörből kerültek elő a cserepek, valamint paticsdarab. A leletek száz cm vastag humuszos agyag alatt, világosabb rétegben voltak megfigyelhetők. Szóbeli közlés alapján hasonló anyag a fürdő és az úttörőtábor területén is felszínre került. A leletek a neolit korból származnak. A leletmentést Horta Helena Tricallotis és Ringer Árpád régész egyetemi hallgatók végezték. Ltsz. 78.7.1—6.

Büttös (encsi j.)

1977. április 25-én Szladics István XVI. századi pénzeket hozott a Herman Ottó Múzeumba. A lelet Büttösön került elő. A helyszínen Koscsó Andrásné elmondta, hogy a házuk feletti dombon, a kertjükben az elmúlt ősszel mélyszántást végeztek. Most burgonyát vetettek a földbe, s ekkor figyeltek fel a pénzekre. A lelet elrejtője az egyes darabokat szorosan egymás mellé pakolta egy edénybe. Legalul találták meg a tallérokat, utána az aranyakat textilbe csavarva, s itt volt egy négysegletes bronz tárgy is. Ezek felett voltak a garasok, majd a denárok. A denárokat és az edény felső részét az eke szétvitte. A helyszínen járva mi is találtunk a rögökben denárokat és garasokat. 1977. május 11-én a Magyar Nemzeti Múzeumtól kért fémkereső műszerrel Gedai István átvizsgálta a területet. Ez alkalommal 52 db denárt és 2 db garast találtunk. A lelet így a következő darabokból áll: egy darab korongolt edény, textilmaradvány, 1 darab bronz tárgy, feltehetően gyűrű pecsétresze, 8 darab körmőcbányai arany, 64 darab ezüst tallér, 433 darab garas és 3489 darab denár. A lelet mélysége 42 cm, nyirok. A műszeres vizsgálaton részt vett Szekeres Árpád.

Edelény, Hámán Kató u. 4. (edelényi j.)

Urbán László, az edelényi Tanács V. B. titkára két bronzkori edényt hozott a múzeumba. A tárgyakat Urbán Ferenc találta. A lelőhely a Bódva partján van. Emésztőgödör ásásakor kerültek elő, három ásonyom, azaz 50—60 cm mélységből. A gödör falában a találó további cserépdarabokat talált, a telep folytatódik. A lelőhelyen további munkát nem terveznek, így nem veszélyeztetett. Ltsz. 78.11.1—13.

Emőd, Attila u. 22. (mezőcsáti j.)

A Zrínyi Gimnázium muzeológiai szakközép osztályából Lukács Ilona, Pincés Éva, Cserjési Éva emberi csontokat hozott a múzeumba, melyek Emődről származnak. Az Attila u. 22. számú háznál — özv. Mészáros Barnáné tulajdona — és a mellette levő közben kerültek elő. A közben vízvezeték csatorna törött el, s az mosta ki a koporsókat. 60—120 cm mélységben kerültek elő. 1973-ban is találtak csontokat. A tulajdonos elbeszélése szerint 50 évvel ezelőtt, amikor a házat és az udvart rendezték, szintén igen sok csontváz került elő. A leletmentéskor vas koporsókapcsokat találtunk. (Hellebrandt Magdolna)

Mályi-Kavicsbánya (miskolci j.)

A nyékládházi vasútállomástól északra, a vasútvonal mellett, a bánya északi végénél Czakó Péter középiskolás diák cserepeket talált. A leleteket behozta a múzeumba. A helyszínen Incze Károly bányamester elmondta, hogy a tárgyak 1,20—2 méter mélységben kerültek elő. Az előző évben csontvázakat is találtak, de igen mállékony állapotban voltak. A kiszálláskor a kavicsbánya tavánál 2 méterrel magasabb volt a vízállás az átlagosnál, így a rétegződést nem lehetett megfigyelni. A kavicsbánya a bőcsi Haladás Tsz tulajdona. Ltsz. 78.13.1—34. (Hellebrandt Magdolna)

Mezőkövesd (mezőkövesdi j.)

A mezőkövesdi Városi Tűzoltóparancsnokság (Béke tér 12.) szomszédságában levő romos telekről markolóval útfeltöltéshez földet szállítottak. Eközben került elő egy XIV. századi garasokat tartalmazó éremlelet. A pénzeket később fedezték fel, az elszállított föld egy részét közben le is döngölték. A pénzek egy részét a helyi lakosság széthordta, más része a döngölt út földjébe került. A bejelentés után a Herman Ottó Múzeum több napon át végezte a lelet begyűjtését, egy alkalommal a Magyar Nemzeti Múzeum Éremtárával közösen fémkereső műszerrel is végeztek kutatást. Összesen 81 db XIV. századi ezüst garas került a megyei Herman Ottó Múzeumba.

Miskolc-Avas (miskolci j.)

A készülő Ifjúsági Kultúrpark földmunkálatait megelőzve 1975-től folyamatosan végezzük a feltárást. 1977-ben folytattuk az ásatást az Avas két pontján, a Tűzköves II-án és az Alsószentgyörgyön. A Tűzköves II-ön a déli lejtőn nyitottunk két kutatóárkot. Igen magasan, 40—70 cm-nél összefüggő homokkőréteg jelentkezett. Fölötte kevert sötétszürke agyagban találtuk a jellegtelen kovaszilánkokat, mellettük későközépkori és újkori cserepek voltak. Az Alsószentgyörgyön nyitott szelvényben igen kevés nagyobb méretű kovaszilánk került elő. Az ásatás során eszközt nem találtunk. Az ásatással egyidejűleg terepbejárást végeztünk az Alsószentgyörgy déli részén és a Tűzkövesen. Az előbbi helyről számos szilánk, pattinték, magkőmeredék és magkő, valamint néhány félkész paleolit eszköz került elő. Az utóbbi helyen tömbkovát és magkövet találtunk nagy mennyiségben. Konzultáns: G. Csánk Veronika és Gábori Miklós. Munkatárs: Simán Katalin. Az ásatáson részt vett: Bíró Katalin, Horta Helena Tricallotis és Ringer Árpád régész egyetemi hallgatók. (Hellebrandt Magdolna)

Miskolc, Diósgyőr-Vár (miskolci j.)

A diósgyőri vár huszárvárának műemléki rendezési terve keretében folyt a huszárvár kerítésének kivitelezése. Czeglédy Ilona 1967-ben végzett ásatási eredményei alapján Ferenczy Károly (OMF) a középkori falak nyomvonalára tervezte a kialakítandó kerítés vonalát. Ehhez szükségessé vált a visszatemetett falszakaszok ismételt feltárása a nyugati és a déli oldalon a korábbi ásatási dokumentációkon és a kiviteli tervben rögzített nyomvonalon. A munka irányítását Czeglédy Ilonával és Ferenczy Károllyal történő konzultálás mellett végeztük el. (Gádor Judit)

Miskolc-Tapolca (miskolci j.)

1976-ban Obrivitovics László (Lakcím: Mályi, Fő u. 60.) jelentette a múzeumnak, hogy a termál fürdő felett a földvárban, a kőbánya felőli részen a metszetben több cserepet, paticsot, pattintékot és egy edényt talált (Ltsz. 76.24.1.). Az edény későkelta, illetve császárkori. A helyszínen, a kiszállás alkalmával még gyűjtöttünk tárgyakat. Közvetlenül a járószint alatt voltak a bánya szélén, a gyökerek tartották. 1977. június 22—24-én kisebb leletmentést végeztünk. A sánc közepétől kifelé 2,5 m hosszan, 1,5 m szélesen jelöltük ki az I. szelvényt. Lelet csak a felső, sötétbarna, törmelékes agyagban volt. Kora későbronzkor-koravaskor és császárkor. Az ásatáson részt vett Horta Helena Tricallotis egyetemi hallgató. Ltsz. 78.18.1—59. (Hellebrandt Magdolna)

Muhi-Kocsmadomb (mezőcsáti j.)

A lelőhelyen 1972—74-ig folyamatosan történt ásatás. 42-es sírszámgig jutottunk. 1976 őszen a Kossuth u. 64-es számú telek végében emésztőgödör ásásakor kelta sírra bukkantak. A leletet Kis-Tóth István tanácstitkár jelentette a múzeumnak. Öt edényt vettek ki a találók. Az ásatást 1977-ben végeztük el. Feltártuk a 43. sír további részét, valamint a 44. és a 45. hamvasztásos sírokat. A temetőt D—NY-i irányból lehatároltuk. Kora LT C eleje. Az ásatáson részt vett Horta Helena Tricallotis és Ringer Árpád régész egyetemi hallgatók, akik az ásatás idején Muhi környékén terepbejárást is végeztek. Ltsz. 78.5.1—139. (Hellebrandt Magdolna)

Kistokaj-Kültelkek (miskolci j.)

A területen megszakításokkal 1972-től folyamatosan történik ásatás és leletmentés. Kun Miklós telke felett a dombtetőn, tsz-földterületen folytattuk az ásatást. Feltártuk a 20—23. sírokat. Hamvasztásosak. A sírokból gazdag kerámia melléklet volt. Az edények típusa és az ékszmellékletek alapján a temető korát a LT C idejére tehetjük. (Hellebrandt Magdolna)

Rátka (szerencsi j.)

Petercsák Tivadar szerencsi múzeumigazgató értesítette a múzeumot a lelet előkerüléséről. Elbeszélése szerint vízvezeték ásása közben Koleszár Mihály helyi lakos az Iskola tér 5. szám alatt XVII. századi éremleletet talált. Megfigyelése szerint egy kicsi, agyagtapasztású üregbe rejtették a pénzeket. A megyei Herman Ottó Múzeumba 41 darab ezüst garas került.

1. kép. Rézkori edény
Tiszadorogma

Szendrő (edelenyi j.)

A Petőfi tér 20. szám alatt Fazekas József vízvezeték ásásakor edényben elrejtett XVII. századi éremleletet talált. Az 555 darab garast és 320 darab denárt tartalmazó leletet a cserépedény töredékeivel együtt átadták a megyei Herman Ottó Múzeumnak.

Szerencs-Taktaföldvár (szerencsi j.)

Derda Ferenc (Szerencs, Dózsa György u. 56.) középiskolai tanuló a földvárnál cserepeket, csontokat gyűjtött. A lelőhelyen megnéztük azt a 8×11 méter nagyságú földdarabot, melyen magasfeszültségű villanyoszlop áll, s így a földkitermeléskor kihagyták, s amelynél szürke foltokban leletek kerülnek elő. A déli részen egy koponya ki is látszik. Végigjártuk a megmaradt partfalat, anyagot gyűjtöttünk. A földmunka már nem folytatódik. Ltsz. 78.22.1—110., 78.29.1—141. (Hellebrandt Magdolna)

2. kép. Rézkori edény
Tiszadorogma

Tiszadorogma (mezőcsáti j.)

Mészár Erzsébet gimnáziumi tanuló jelentette, hogy a község mellett, gátépítéskor sírok, azaz emberi csontok és cserepek kerültek elő. A lelőhely a falutól nyugatra, 800 méterre található, a Tiszabábolna felé vivő gátszakasztól balra, a Tisza felé. A helyszínen láttuk, hogy a gát erősítéséhez az ártérben levő magasabb dombot dózerolják. A sírok mélysége 40—60 cm. Több patocsot, cserepet és sírmaradványt találtunk, sajnos már kiszedett állapotban, csomóba rakva. Elbeszélés szerint a sírok tájolása É—D, zsugorított helyzetben voltak. Sírfoltot a metszetben nem láttunk. A munkával már tovább haladtak. A leletek a rézkor bodrogkeresztúri kultúrájába tartoznak (1—2. kép). Ltsz. 77.73.1—36. (Hellebrandt Magdolna)

Tiszaladány (szerencsi j.)

T. Dobosi Viola és Salamon Ágnes régészek terepbejárást végeztek a község határában. Tiszaladány-Nagyhomokoson, a Takta kanyarulatában a tiszaladányi Magyar Róna Tsz homokbányát nyitott. A bányászással egy bronz-

kori telepet sértettek meg. A helyszínen zóki és gávai cserepeket, kovaszilánkokat gyűjtöttek. A leletek bekerültek a megyei Herman Ottó Múzeumba. Ltsz. 78.4.1—29.

Vizsoly-Barát dűlő (encsi j.)

Lukács István (Lakik: Hernádcéce, Árpád u. 58.) jelentette, hogy Vizsoly község északi végénél, a tsz-majornál, a műhely mellett, emésztőgödör ásásakor csontvázat találtak. Szabó Sándor encsi tanár és a találók elbeszélése szerint a csontváz zsugorított helyzetben volt. Tá: Ny—K. A koponya arccsontja előtt volt két bögre és egy tál, amely bütykös volt, de a felvételkor szétporlott. A váz mélysége 3,25 méter. A műhely építésének alapozásakor is találtak csontokat, de egyébre, mellékletre nem emlékeznek. A leleteket behoztuk a múzeumba. A bronzkor füzesabonyi kultúrájába tartoznak. Ltsz. 78.14.1—14. (Hellebrandt Magdolna)

Vizsoly- óvoda

Az óvoda fala megrepedt, és a támfal építésekor, 130 cm mélységben Király Ferenc tanár későközépkori cserepeket gyűjtött. A helyszínen mi is találtunk kerámiát a hányott földben. A réteg kevert. (Hellebrandt Magdolna)

1978

Abaújvár — Vár (encsi járás)

Az abaújvári földvárban tovább folytattuk az 1976-ban megkezdett templom körüli temető feltárását. Újabb 120 sír, valamint a templom ÉNy-i oldalánál egy nagyméretű ossarium (csontgyűjtő) részlete került elő. A sírokban kevés melléklet: 3 nyílhegy és néhány hajkarika volt. A templomtól É-ra ástott szelvényekben a legalsó sírok alatt egy, a temetkezés idejénél korábbi keletkező település nyomaira bukkantunk. Nagyméretű gödrök részleteit tártuk fel, melyek feltöltése sok állatcsontot, Árpád-kori edénytöredékeket tartalmazott. A gödrök rétegződésében erős égésnyomok mutatkoztak, egyikben egy tűzhely maradványait sikerült feltárnunk.

A templomtól DNy-ra, mintegy 100 m távolságra fekvő területen a várbelső településrendszerének kutatása céljából végeztünk tájékozódó feltárást. Egy kb. 19×10 m-es területet kutattunk meg. Két különböző típusú kemencét, több gödröt, hosszanti árkok részleteit, valamint építmények tartószerkezetére utaló cölöplyukakat és karólyukakat tártunk fel. Bár ezzel az ásatással az építmények szerkezete és funkciója még nem vált tisztázhatóvá, az itt talált nagy mennyiségű és többszörös rétegződésű állatcsont- és kerámia-anyag a vár tartós betelepülésére utal.

A leletek a Herman Ottó Múzeumba kerültek. Az ásatás költségeit a Herman Ottó Múzeum és a Magyar Nemzeti Múzeum fedezte. Az ásatáson Lovász Emese, Wolf Mária és Wellisch Márta egyetemi hallgatók vettek részt. (Gádor Judit)

Alsóvadász (encsi járás)

Illés István alsóvadászi lakos bejelentette, hogy a község határában, attól nyugatra a temető szomszédságában levő Várdombon földmunka során cse-

repek kerültek elő. A leletmentés során megállapítottuk, hogy a szakirodalomból (l. Kalicz N.: Die Frühbronzezeit in Nordost-Ungarn) már ismert hatvani erődített telep oldalába ástak be egy mintegy 10×20 méteres területen, 1,5 m mélységben. Jól kivehető a földvár sánc-árok erődítésrendszere. A kiszórt földből tipikus hatvani cserepek, csiszolt és faragott csonttárgyak, őrlőkőtöredékek és egy hordozható tűzhely töredékei kerültek elő. A bolygatás során feltárt metszeten jól látható a többszöri pusztulási és települési rétegek sora. (Simán Katalin)

Bodroghalom — Medvetanya (sátoraljaújhelyi járás)

Zsoldos János (Bodroghalom, Szabadság u. 38.) bányamester 1977 őszén sírok előkerülését jelentette. A leletek a helyi homokbányában kerültek elő. A leletmentő ásatásra 1978-ban került sor. 12 hamvasztásos kelta sírt tártunk fel. A temető a leletanyag alapján az i. e. II. sz. elejére keltezhető. (Hellebrandt Magdolna)

Bodroghalom — Szilvás (sátoraljaújhelyi járás)

Zsoldos János háztáji földjén jellegtelen őskori és koraközépkori cserepeket gyűjtöttünk. (Hellebrandt Magdolna)

Boldogkőváralfa (encsi járás)

Dévay Ferenc hullámvonalas díszű, korongolt császárkori cserepeket hozott a múzeumba. Ltsz: 78. 37. 1—2.

Borsodivánka (mezőkövesdi járás)

A volt Prónay kastély (ma Szociális Beteg Otthon) parkjában a Mária-fa domb mellett, a kút környékén az elmúlt évi szántáskor őskori cserepeket találtak. A kiszálláskor a felszínen bronzkori házi kerámiát, őrlőköveket, kerámiatöredékeket, paticsokat, őrlőkövet gyűjtöttünk. Ltsz: 78. 38. 1—24. (Hellebrandt Magdolna)

Bőcs — Nagyhalom vagy Testhalom (miskolci járás)

Csernik István (Bőcs, Szabadság u. 41.) jelentette, hogy a község délnyugati határában a Testhalomnak nevezett dombon nagy mennyiségű cserepet talált. A helyszínen a friss szántásban bronzkori házi kerámiát, őrlőköveket, agyag tűzhely töredékeit, orógombot találtunk. Ltsz: 78. 16. 1—77. (Hellebrandt Magdolna)

Fancsal (encsi járás)

A falu nyugati oldalán kb. 800 m hosszan és 70 m szélességben erősen átégett foltokat, házak nyomait találtuk. A lelőhelyen erősen keveredik a bronzkori és a középkori anyag. (Wolf Mária)

Fancsal (encsi járás)

A református templom északi oldalán, közel a templom falához 3 db bronzkori cserepet találtunk. A templom közelében más leletanyag nem volt. (Wolf Mária)

Fancsal (encsi járás)

A falu keleti oldalán, a házak feletti domboldalon kb. 30×10 m-es darabon sok bronzkori cserép került elő. Ugyanitt egy középkori horpasztott pohár töredéke is előkerült. (Wolf Mária)

Felsődobsza — Várdomb (encsi járás)

Fazekas Gyula gimnáziumi tanuló a Várdombon bronzkori cserepeket, paticst és édesvízi kagylóhéjat gyűjtött. Ltsz: 78. 35. 1—8.

Felsővadász — Várdomb (encsi járás)

Papp Lajos igazgató tanító értesítette a múzeumot, hogy a község határában iskolás gyerekekkel cserepeket gyűjtöttek. A lelőhely a Várdomb. Félkörívben határolja a Vadász-patak. A falu homokbányát nyitott itt s akkor került elő több cserép. A bánya metszetfalában két gödör feltját figyeltük meg. A dombtetőn a kukoricásban is található kerámiatöredék, patics, őrlőkötőredék és nagyobb mennyiségű állatsont. A bányában gépi kitermelés nincs. A leletek az újkőkor bükki kultúrájába és a bronzkorba sorolhatók. Ltsz: 78. 39. 1—3.; 78. 40. 1—22. (Hellebrandt Magdolna)

Forró — Tok (encsi járás)

A kb. 25 ha-os táblában egészen kis területen, kb. 2×2 m-es területen nagyon sok edénytöredéket találtunk. A valószínűleg szemégtöredőből származó leletanyag XIII. századi. Ugyanitt több paticsdarabot is találtunk. Ltsz: 78. 46. 1—202. (Wolf Mária)

Hernádbüd — Várdomb (encsi járás)

A területről Szigeti Endre ináncsi lakos bronzkori cserepeket gyűjtött. Ltsz: 78. 42. 1—13.

Kenézlő — Bay homok (sátoraljaújhelyi járás)

A Dózsa Tsz almáskertjében talajvizsgálathoz mintát vettek a földből. 5 m hosszú, 0,6 m széles, 0,8 m mély árkot ástak. Rézkori cserépedénytöredékeket talált a kidobott földből Merényi Béla (Kenézlő, Rózsa F. u. 15.). A lelőhely kis magaslat, mellette mocsaras, vizenyős ártér terül el a Tiszáig. Ltsz: 78. 44. 1—13. (Hellebrandt Magdolna)

Kenézlő (sátoraljaújhelyi járás)

A Bay homoktól kb. 1 km-re Zalkod felé a káposztaföldön rókafogás céljából gödröt ástak 1977 nyarán. Emberi csontokat találtak. A csontváz kissé zsugorított helyzetben feküdt a találó szerint, a bordáin bronz fibulát találtak, a medencén törkést, és még egy ismeretlen rendeltetésű tárgyat valamint csereptöredékeket. A fibulát a sárospataki Rákóczi Múzeumba vitte Merényi Béla, innen Janó Ákos igazgató juttatta a megyei Herman Ottó Múzeumba. A többi mellékletet a találók visszatették. A helyszínen járva a találók 1978-ban már nem tudták azonosítani a sírhelyet. A leletek a bronzkorból származnak. (Hellebrandt Magdolna)

Kistokaj — Kültelkek (miskolci járás)

Kun Miklós hétvégi telkén és a tsz földjén (a domb teteje) folytattuk a fel-tárást. Eddig 27 kelta sír került elő. A sírok hamvasztásosak. Mélységük 27—

116 cm között váltakozik. Gazdag mellékletük alapján földbe kerülésük korát a LTC korai szakaszára tehetjük. (Hellebrandt Magdolna)

Kupa — Fecske (encsi járás)

A Fecske nevű dűlőben erősen keveredett későközépkori és Árpád-kori leletanyagot találtunk és nagyon sok paticsdarabot. Valószínű ez volt a középkori Horvát(i) falu. Pesthy F. kéziratos helységnévtárában szerepel Horváti helynévként Kupa határában, irány megjelölés nélkül, a mai falu helynevei között azonban már nem ismernek ilyent. (Wolf Mária)

Mezőkövesd

1978. július 25-én Dobai Ferenc, a Matyó Tsz dózerosa, a tsz régi homokbányájának betemetése közben középkori pénzekre bukkant. A dózer tolólapjával egy zöld mázas cserépedénybe rejtett pénzleletet tolt el, s már csak akkor vette észre, amikor 5—8 méteren maga előtt tolt. Összeszedte, majd a géppel újabb forgást végzett, hogy a lelet fészket megtalálja. Eközben a gép láncfalpa kifordította a földből a cserépedény összetört darabjait és a pénzeket. A leletet jelentették a Herman Ottó Múzeumnak. 1978. július 27-én Szekeres Árpád numizmatikus és Kováts Tibor restaurátor kiment a helyszínre, s a találótól átvette a leletet. 1978. július 31-én Korek József és B. Sey Katalin segítségével Szekeres Árpád ismét kiment a helyszínre. Fémkereső műszerrel vizsgálták át a lelőhelyet. A földet átszitálták, s így még 11 érmet került elő. Az érmek egy edényben voltak elrejtve, melyből néhány darabot sikerült megmenteni. A homokbánya partfalában jól kirajzolódott a beásott gödör foltja, amelybe egykor az edényt az érmekkel együtt elrejtették. A helyszínen illetéktelenek is kutattak, így a lelet nem teljes. Az éremlelet XV—XVI. sz.-i magyar, cseh, lengyel ezüst aprópénzeket tartalmaz. Súlya mintegy négy kiló.

Mezőkövesd — Fekete halom vagy Kunhalom

Csatornaépítés közben a homokos talajban 50—60 cm mélységben csontvázat találtak. A Matyó Tsz jelentette előkerülését. A csatorna átvágta a dombot. A helyszínen megállapítottuk, hogy a sír É—D-i tájolású, valószínűleg nő. A csatornában kerámiatöredékeket gyűjtöttünk. A helyiek elbeszélése szerint szántáskor több durva, kézzel formált cserép is került elő. Ezek őskoriak. Ltsz: 78. 35. 9—14. (Wolf Mária)

Miskolc — Avas

1978 augusztus havában leletmentő ásatást folytattunk az Avason. Két területen végeztünk ásatást: a Felsőszentgyörgy déli oldalán, valamint az Avas-tetőn, 180 m-re a kilátótól Ny-ra. Egyik területen sem sikerült jelentősnek mondható leletanyagot gyűjteni, mindössze néhány szilánk került elő. Az Avas-tetőn kapott metszetsor — a hasonló morfológiai és geológiai helyzet miatt — jól használható az avasi bánya rétegsorának rekonstruálásához. (Simán Katalin)

Miskolc — Petőfi u. 36.

Jósza Jenő csontokat és cserepeket adott át a Herman Ottó Múzeumnak, melyeket a Petőfi u. 33. szám alatti telkén veremásás közben talált. A csontok

kb. 1,5 m mélyről, kavicsrétegből, a cserepek valamivel feljebb, lazább rétegből kerültek elő. A verem közelében boltozatos pincét írt le a leletbejelentő.

Miskolc — Széchenyi u. 6.

A telken épület alapozását végezték. Ennek során figyeltek fel a munkások a metszetből előkerülő állatcsontokra és cserepekre és erről jelentést tettek. A telken több középkori hulladékgödröt tártak fel, ezek közül az egyik a középkor középső szakaszából származik, a többi igen késői, átnyúlik az újkorba. A személgödrökből, amelyek szabályos lefelé szűkülő kör alakúak voltak, szarvasmarha csontok, és különböző mázas és mázatlan cseréptöredékek kerültek elő. (Simán Katalin)

Ózd — Kenderföldek

Dobosy László tudomására jutott, hogy Mester László a Bánszállás felé vezető úttól 200 m-re edénytöredékeket talált. Erről a területről markolóval szedték a földet a városi parkok részére. A cserepek őskoriak.

Ózd — Tanácsköztársaság útja 102.

Oláh Pálné kertjében Oláh László festő szakmunkástanuló szilvafa sarjhajtásait ásta ki, s ekkor edénytöredékeket talált. Összegyűjtötte. Egy kis bögrét megtartott magának, s csak a fotózást engedte meg. Dobosy László végezte el a leletmentést. A leletek hamvasztásos őskori urnasírból származnak. Az 1. sírban négy fazék, egy tál és egy fedő volt. A 2. sírt Dobosy László tárt fel. A kiásott kb. 80 cm-es kör alakú gödör falában edénytöredéket látott. Megbontva megállapította, hogy még egy edény van ott. A felszíntől kb. 30 cm-re lapos homokkődarabokat figyelt meg. A homokkövek alatt 10 cm-es földréteg után egy lefordított tál alatt urna volt, mely égett csontokat tartalmazott. E mellett egy fazekat talált, félgömb alakú tállal borítva. Mindkét lelőhely anyaga az ózdi Liszt Ferenc Művelődési Intézmények Honismereti Körének raktárába került.

Pere — Hernád-part (encsi járás)

Szigeti Endre ináncsi lakos a Hernád-parton bronzkori cserepeket gyűjtött. Ltsz: 78. 43. 1—6.

Rátka (szerencsi járás)

Major Sándor (Rátka, Kossuth u. 76.) traktoros jelentette a szerencsi múzeum közvetítésével, hogy a Búzakalász Tsz területén, az ún. Temetőföldön szántás utáni műtrágyázás alkalmával két bronzkardot talált. A lelőhely a Szerencs—Rátka vasútvonal mellett a 69. villanyoszlop és a 95. kilométerkőnél van. Az őszi szántás után a Magyar Nemzeti Múzeum fémkereső műszerével végignéztük a területet, de a műszer újabb fémtárgyat nem jelzett. (Hellebrandt Magdolna)

Rudabánya (edelényi járás)

Solt Péter a Magyar Állami Földtani Intézet preparátora a rudabányai vasércbánya trafóházától DNy-ra a leszakadt betonút mellett cserepeket gyűjtött. A leletmentés során megállapítottuk, hogy egy későbronzkori telep nagy része pusztult el a bányaművelés és az útszuszamlás során. A feltárult metsze-

ten egy kb. fél méter vastag fekete kultúrréteget lehetett megfigyelni, amely mintegy 20 m hosszan húzódik a falban. A telepnek csak kis része maradt meg. Ltsz: 78. 41. 1—14. (Simán Katalin)

Szendrő — ref. templom (edelési járás)

1978. október 22-én jelentés érkezett a szendrői református templom gondnokától, Horváth Páltól. Meszesgödör ásása közben falmaradványokra bukkantak. 1978. október 26-án végeztük el a leletmentést. A templom D-i oldalán $3,5 \times 2$ — $2,5$ m-es szabálytalan alakú gödörben találták a falakat. A gödör K-i felében helyezkedik el egy pillérmaradvány és ehhez kapcsolódik egy, a templom D-i falával párhuzamos, keletre tartó fal. Ez a fal a meszesgödörben nem ér véget. A gödört 135 cm mélységben ásták ki, itt még sehol sincs meg a gödör alja. Amennyire meg tudtuk állapítani, a pillérmaradvány és a keletre tartó fal egybeépült. A falmaradványokat felmértük, lerajzoltuk és lefényképeztük. A gödörből előkerült földben semmiféle leletanyag nem volt, így nem tudunk következtetni a fal korára. (Wolf Mária)

Tiszakarád — Inasa (sátorlajújhelyi járás)

Koncz György (Tiszakarád, Legelő sor 8.) Tiszakarád — Inasa lelőhelyen, a csatorna mellett, a falu utolsó házával szemben 5 sírt tárt fel. A sírok csontvázak. Tájolásuk D—É. Mélységük 70—80 cm. A sírok egymástól kb. 3 m távolságra helyezkednek el.

A sírok feltárásánál szakember nem volt jelen. A nem hiteles feltárás miatt a két sírból előkerült mellékletek helyzetét nem figyelték meg. Ezek a mellékletek a következők:

1. sír — 1. Korongolt edény, peremrészén három plasztikus borda. Szürke. p. átm: 9,2 cm; f. átm: 2,7 cm; M: 6,2 cm. 2. Lándzsahegy. Vas. H: 22,6 cm; levelének hossza: 9,2 cm. (5. kép).

2. sír — 1. Lándzsahegy. Vas. H: 30,6 cm. Hiányos. Gyarapodási napló száma: 63/1978

Tomor — Gyanda (edelési járás)

Györffy György erre a dombra lokalizálja Gyanda középkori falut. Pesthy F. kéziratos helységnévtárában is szerepel dülő névként. A mai faluban is él ez az elnevezés, a falubeliek úgy tudják, hogy itt volt a régi falu. A domb mindkét oldalán keveredik a bronzkori anyag az Árpád-korival. A domb Ny-i oldalán erősen égett, vörös és fekete rögöket figyeltünk meg, valószínűleg házak nyomait. (Wolf Mária)

Vizsoly (encsi járás)

Lukács István hernádcécei lakos bejelentette, hogy Vizsolyban, a gépállomás területén gödör ásása közben a markológép díszített cserepeket dobott felszínre. A bejelentő eltette a cserepeket — egy tál és három kis korsó töredékei — és a melléte talált két emberi csonttöredéket. A gépállomáson további kutatást nem lehetett végezni, és megfigyelni sem lehetett semmit, mivel a gödört odaérkezésünkkel már teljesen kitöltötték mésszel. A leletek a bronzkorból származnak, csontvázak temetkezéséből. (Simán Katalin)